

טיוטת תיקון תקנות להערות הציבור

הערות ותגובות לתקבלנה עד ליום 29 בספטמבר 2008

אנשי קשר:

רו"ח נבו ברנר, משה גדנסקי

טל': 02-6556444, פקס: 02-6513160

רשות ניירות ערך

תיקון תקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים)(תיקון), התשס"ח – 2008 ותיקון תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים)(תיקון), התשס"ח – 2008 בעניין צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה מהותית.

דברי הסבר

רקע – הדיון המצוי

בהתאם להוראות תקנה 23 לתקנות דו"חות כספיים, על תאגיד לצרף לדוחות הכספיים השנתיים, דוחות כספיים של חברה כלולה, היינו חברה שהשקעת התאגיד בה כלולה בדוחות התאגיד על בסיס השווי המאזני למעט חברה מאוחדת וחברה מאוחדת באיחוד יחסי, אם התקיים אחד המבחנים הקבועים בתקנה 23(ב) לתקנות דו"חות כספיים, ולא התקיימו החריגים הקבועים בתקנה 23(ג) לתקנות דו"חות כספיים.

תקנה 23(ב) קובעת שני מבחנים כמותיים המתייחסים לשיעור של 10% או יותר של – ערך בספרים של השקעת התאגיד בחברה הכלולה מסך הנכסים במאזן, או הסכום שנכלל בדוח הרווח והפסד בשל השקעת התאגיד בחברה הכלולה מסך הרווח של התאגיד, בשני המקרים בערכם המוחלט, וכן במבחן מהותי המתייחס לשאלה האם החברה הכלולה היא בעלת חשיבות ניכרת לעסקי התאגיד או לפעילותו במתכונתם הקיימת או המתוכננת.

בהתאם לתקנה 44 לתקנות דו"חות תקופתיים, על תאגיד לצרף לדוחות הכספיים הרבעוניים, דוחות כספיים של חברה כלולה, אם התקיימו המבחנים ולא התקיימו החריגים הדומים במהותם למבחנים ולחריגים הקבועים בתקנה 23 לתקנות דו"חות כספיים.

השינוי המוצע

לאחרונה, לאור התגברות הליכי הגלובליזציה, נערכה בחינה מחודשת של הכללים שנקבעו לעניין צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה מהותית לדוחות הכספיים של תאגיד מדווח. בחינה זו העלתה, כי הכללים שנקבעו בהקשר זה במסגרת הדיון הישראלי, נרחבים באופן משמעותי מכללים הנוהגים במדינות אחרות בעולם. עניין זה אף התחדד לאור דרישות הגילוי המוגברות

בדוחות הכספיים של תאגיד מדווח בנוגע לחברות כלולות, כפי שנדרש כיום בהתאם להוראות התקינה הבינלאומית החלה בישראל החל מינואר 2008, וזאת אל מול מידע מצומצם שניתן קודם לכן במסגרת הדוחות הכספיים של התאגיד המדווח בעניין זה.

לפיכך, על רקע האמור לעיל, ובהמשך לבחינה שנערכה, הגיע סגל הרשות למסקנה כי ראוי לתקן את הכללים הקבועים בדין הישראלי בעניין צירוף דוחות כספיים של חברות כלולות, ולקבוע מתכונת גילוי חדשה המבוססת בעיקרה על דרישות הגילוי הקיימות בדין האמריקאי – והכל כמפורט להלן.

סגל הרשות סבור כי השינוי המוצע מאזן נכונה בין אינטרסים שונים הרלוונטים בעניינו.

מחד, חובת צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה הינה ביטוי לעקרון הגילוי הנאות עליו מושתתים דיני ניירות ערך. זאת, בשל היותם מידע חשוב למשתמשים בדוחות הכספיים של התאגיד.

צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה מאפשר לנתח את השפעת תוצאות החברה הכלולה ומצב עסקיה על התאגיד, וזאת בהעדר יכולת של ממש להפיק מידע זה מהדוחות הכספיים של התאגיד בשל אופן ההצגה של תוצאות החברה הכלולה ומצב עסקיה בדוחות התאגיד.

מאידך, החובה לצרף דוחות כספיים של חברה כלולה יוצרת מצב בו הלכה למעשה דוחות של חברות שחוק ניירות ערך אינו חל עליהן מתפרסמים בציבור – חובה הפוגעת בקניין, בפרטיותן ועלולה אף לגרום להם נזק תחרותי, וכן מחייבת אותם לעיתים ליישם בדוחותיהן הכספיים כללים ועקרונות הצגה וגילוי שאינם חלים באופן רגיל על חברה שאינה כפופה לחוק ניירות ערך.

התיקון המוצע קובע כללים חדשים לצירוף דוחות כספיים של חברה כלולה מהותית ומידע נוסף אשר נדרש התאגיד לכלול מקום בו לא נדרש לצרף את דוחות החברה הכלולה עצמן, ואלו עיקריו:

1. ביטול חובת צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה בדוחות רבעוניים. צירוף דוחות כאמור יידרש רק במסגרת הדוח התקופתי (דוח שנתי).

2. בדוחות תקופתיים:

א. העלאת הסף הכמותי של רף המהותיות לצורך צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה מהותית מ- 10% ל- 20%;

ב. מקום בו תוצאות המבחנים הכמותיים הינן מעל 10% ופחות מ- 20%, יידרש התאגיד ליתן מידע כספי תמציתי בנוגע למצב הכספי ותוצאות הפעילות של החברה הכלולה; יצוין כי בשונה מהדין האמריקאי, מתן מידע תמציתי יובא לגבי כל חברה כלולה שיש לתת בגינה את הנתונים בנפרד, ולא באופן משולב לגבי כל החברות הכלולות יחדיו.

3. בדוחות רבעוניים:

מתן מידע כספי תמציתי בנוגע לחברה כלולה מהותית חלף צירוף דוחותיה הכספיים.

יובהר כי בהתאם לתקנה 60 לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת התשקיף – מבנה וצורה) התשכ"ט - 1969, תאגיד המנפיק ניירות ערך לראשונה (IPO) יידרש לתת במסגרת התשקיף גילוי במתכונת שנתית גם אם ההנפקה נעשית על בסיס דוחות רבעוניים. בהתאם תאגיד כאמור ידרש לצרף דוחות כספיים של חברה כלולה מהותית (מבחן הצירוף יעשה על פי הספים החדשים שנקבעו) ולא יוכל להסתפק במידע כספי תמציתי.

תקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומיידיים), (תיקון מס') , התשס"ח-2008

בתוקף סמכותי לפי סעיף 36 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹ (להלן – החוק), לפי הצעת הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

תיקון 1. בתקנה 44 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970²
תקנה 44 –

- (1) במקום הכותרת יבוא "מתן מידע תמציתי לגבי חברה כלולה".
- (2) בתקנת משנה (א), אחרי "בתקנה 23" יבוא "ובתקנה 23א".
- (4) בתקנת משנה (ב) –

(1) במקום הרישוא יבוא "בדוחות התאגיד יינתן מידע תמציתי, ביחס לכל אחת מן התקופות הנכללות בדוחות הכספיים ביניים של התאגיד, ובחלוקה למידע תמציתי על המצב הכספי של החברה הכלולה ולמידע תמציתי על תוצאות הפעילות שלה, אם נתקיים אחד מאלה";

(2) בפסקה (1), המילים "בהתאם לתקנה 22 לתקנות דוחות כספיים" – יימחקו, ובמקום "עשרה" יבוא "עשרים";

(3) בפסקה (2), המילים "בהתאם לתקנה 46(א)(4) לתקנות דוחות כספיים – יימחקו, ובמקום "עשרה" יבוא "עשרים";

(5) בתקנת משנה (ג), ברישוא, במקום "דוח ביניים של חברה כלולה לא יצורף לדוח התאגיד" יבוא " תאגיד רשאי שלא ליתן מידע תמציתי";

¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234; התשס"ח, 530.
² ק"ת התש"ל, עמ' 2037; התשס"ח, עמ' 1102.

(6) במקום תקנת משנה (ד) יבוא "בדוח התאגיד יפורטו שמות החברות הכלולות, אשר לגביהן צורף מידע תמציתי, בחלוקה לחברות אשר יש לתאגיד השפעה מהותית בהן, ולחברות אשר התאגיד מחזיק בהן בשליטה משותפת. לא ניתן מידע תמציתי לגבי חברה כלולה בשל האמור בתקנת משנה (ג), יפורט שם החברה הכלולה והפסקה בתקנת משנה (ג) שבשלה לא ניתן המידע".

(7) במקום תקנות משנה (ה) ו-(ו) יבוא –

"(ה) נדרש התאגיד ליתן מידע תמציתי בהתאם לתקנת משנה (ב), יינתן מידע זה כאשר יושמו לגביו כללי החשבונאות;

(ו) על אף האמור בתקנת משנה (ה), רשאי התאגיד ליתן מידע תמציתי אשר יושמו לגביו כללי חשבונאות זרים, ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(1) מערכת כללי החשבונאות שיושמה לגבי המידע התמציתי, היא מקיפה (comprehensive);

(2) בדוחות התאגיד ייכלל ביאור התאמה לכללי החשבונאות המתחייבים מתקנות אלה; לעניין זה, "התאמה" – כהגדרתה בתקנה 23(ו)(3) לתקנות דוחות כספיים".

(8) תקנת משנה (ז) – תימחק;

(9) במקום תקנת משנה (ח) יבוא –

"(ח) ניתן המידע התמציתי במטבע שאינו המטבע בו הוצגו דוחות התאגיד יצוין שער החליפין של המטבע בו הוצג המידע התמציתי למטבע בו הוצגו דוחות התאגיד, לתאריך המאזן, ויצוין השינוי שחל בו בשנת הדיווח".

(10) תקנות משנה (ט) ו-(י) – יימחקו;

(11) בתקנת משנה (יא), במקום "לצרף דוח ביניים של חברה" יבוא "ליתן מידע תמציתי לגבי חברה", ובמקום "פרסום דוח הביניים" יבוא "מתן המידע התמציתי";

תחילה 3. תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן או במועד תחילתן של תקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשנ"ג-1993³, לפי המאוחר.

התשס"ח, _____
(2008, _____)
(חמ/ 3-982)

רוני בר-און
שר האוצר

³ ק"ת התשנ"ג, עמ' 466; התשס"ח, עמ' (יוסף כשיפורסם).

תקנות ניירות ערך (עריכת דו"חות כספיים שנתיים) (תיקון), התשס"ח-2008

בתוקף סמכותי לפי סעיף 17(ב)(1) ו-36 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁴ (להלן – החוק), לפי הצעת הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

בתקנה 1 לתקנות ניירות ערך (עריכת דו"חות כספיים שנתיים), התשנ"ג-1993⁵ (להלן – התקנות העיקריות)

במקום האמור בהגדרה "חברה כלולה" יבוא כהגדרתה בכללי החשבונאות, ולרבות חברה אשר התאגיד מחזיק בה בשליטה משותפת, המטופלת לפי שיטת השווי המאזני, כמשמעותה בכללי החשבונאות.

בתקנה 23 לתקנות העיקריות –

(א) בתקנת משנה (א) –

(1) בהגדרה "כללי חשבונאות זרים", המילים "ואיננה תקני חשבונאות בין לאומיים" – יימחקו;

(2) במקום האמור בהגדרה "רווח" יבוא "רווח אחרי מסים מפעילויות נמשכות", ואחריה יבוא –

"השפעה מהותית" ו"שליטה משותפת" – כהגדרתן בכללי החשבונאות.

(ג) בתקנת משנה (ב) –

⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234; התשס"ח, 530.
⁵ ק"ת התשנ"ג, עמ' 466; התשס"ח, 1108.

(1) בפסקה (1), המילים "בהתאם לתקנה 22" – יימחקו, ובמקום "עשרה" יבוא "עשרים";

(2) בפסקה (2), המילים "בהתאם לתקנה 46(א) – יימחקו, ובמקום "עשרה" יבוא "עשרים";

(ג) בתקנת משנה (ה), המילים – "או כשהם ערוכים בהתאם לתקני חשבונאות בינלאומיים, וזאת בהתאם לכללי החשבונאות שלפיהם כלל התאגיד את השקעתו בחברה הכלולה" – יימחקו;

(ד) בתקנת משנה (ו) -

(1) בפסקה (2), המילים "או לזה הנדרש על פי כללי חשבונאות בין לאומיים" – יימחקו;

(2) בפסקה (3), המילים "או לתקני חשבונאות בין לאומיים" – יימחקו, ובמקום האמור בהגדרה "התאמה" יבוא "לרווח שמיוחס לבעלי זכויות הוניות של החברה האם, לרווח שמיוחס לזכויות המיעוט, להון שמיוחס לבעלי זכויות הוניות של החברה האם, ולהון שמיוחס לזכויות המיעוט, כמשמעותם בכללי החשבונאות".

(ה) במקום תקנת משנה (ז) יבוא "על אף האמור בתקנה משנה (ה), הוצגו דוחות החברה הכלולה במטבע שאינו המטבע בו הוצגו דוחות התאגיד, יצוין שער החליפין של המטבע בו הוצגו דוחות החברה הכלולה למטבע בו הוצגו דוחות התאגיד, לתאריך המאזן, ויצוין השינוי שחל בו בשנת הדיווח".

אחרי תקנה 23 לתקנות העיקריות יבוא -

"צירוף 23.א. (א) בתקנה זו –
מידע
תמציתי
לגבי חברה
כלולה

"כללי חשבונאות זרים", "רואה חשבון",
"רווח", "תקני ביקורת זרים" – כהגדרתם
בתקנה 23;

"מידע תמציתי" – מידע תמציתי על המצב
הכספי של חברה כלולה ועל תוצאות
הפעילות שלה;

"מידע תמציתי על המצב הכספי של חברה
הכלולה" – מידע הכולל את כל אלה,
כמשמעותם בכללי חשבונאות:

(1) נכסים שוטפים;

(2) נכסים שאינם שוטפים;

(3) התחייבויות שוטפות;

(4) התחייבויות שאינן שוטפות;

(5) הון שמיוחס לבעלי זכויות
הוניות של החברה האם;

(6) הון שמיוחס לזכויות המיעוט;

"מידע תמציתי על תוצאות הפעילות של
חברה הכלולה" – מידע הכולל את כל אלה,
כמשמעותם בכללי החשבונאות:

(1) הכנסות;

(2) רווח או הפסד גולמי;

(3) רווח או הפסד מפעולות
נמשכות;

(4) רווח או הפסד שמיוחס לבעלי
זכויות הוניות של החברה האם;

(5) רווח או הפסד שמיוחס לזכויות
המיעוט.

על אף האמור לעיל, אם עסקי החברה הכלולה מצריכים סיווג והצגה אחרים, יינתן המידע האמור לעיל לפי אותו סיווג, ובלבד שהדבר יצוין.

(ב) בדוחות התאגיד יינתן מידע תמציתי, ביחס לכל אחת מן התקופות הנכללות בדוחות הכספיים המאוחדים של התאגיד ובחלוקה למידע תמציתי על המצב הכספי של החברה הכלולה ולמידע תמציתי על תוצאות הפעילות שלה, אם נתקיים אחד מאלה:

(1) הסכום שבו מוצגת במאזן השקעת התאגיד בחברה הכלולה, מהווה, בערכו המוחלט, עשרה אחוזים או יותר מסך הנכסים במאזן התאגיד, בערכו המוחלט;

(2) הסכום שנכלל בדוח הרווח וההפסד בשל השקעת התאגיד בחברה הכלולה, מהווה, בערכו המוחלט, עשרה אחוזים או יותר מן הרווח של התאגיד, בערכו המוחלט;

(3) תנאי כאמור בפסקאות (1) או (2) התקיים בשנת הדיווח הקודמת, וצפוי כי תנאי כאמור באותן פסקאות יתקיים גם בשנת הדיווח הבאה;

בדיקת התנאים המפורטים בתקנת משנה זו תיעשה בהתייחס לדוחות הכספיים המאוחדים של התאגיד.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), תאגיד אינו נדרש ליתן מידע תמציתי בקשר עם חברה הכלולה אשר דוחותיה צורפו לדוחות התאגיד בהתאם להוראות תקנה 23(ב), או שלא צורפו דוחות כאמור בשל התקיימות התנאים המנויים בתקנה 23(ג)(1) או (3)

(ד) נדרש התאגיד ליתן מידע תמציתי בהתאם לתקנת משנה (ב), יינתן מידע זה כאשר יושמו לגביו הוראות כללי החשבונאות;

(ה) על אף האמור בתקנת משנה (ד), רשאי התאגיד ליתן מידע תמציתי אשר יושמו לגביו כללי חשבונאות זרים, ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(1) מערכת כללי החשבונאות
שיושמה לגבי המידע
התמציתי, היא מקיפה
;(comprehensive)

(2) בדוחות התאגיד ייכלל ביאור
התאמה לכללי החשבונאות
המתחייבים מתקנות אלה;
לעניין זה, "התאמה" –
כהגדרתה בתקנה 23(ו)(3).

(ו) ניתן המידע התמציתי במטבע שאינו המטבע
בו הוצגו דוחות התאגיד יצוין שער החליפין
של המטבע בו הוצג המידע התמציתי למטבע
בו הוצגו דוחות התאגיד, לתאריך המאזן,
ויצוין השינוי שחל בו בשנת הדיווח.

תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום
פרסומן.

התשס"ח, _____

(2008 _____)

(חמ 982-3)

רוני בר-און

שר האוצר